

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul Justiții

TELEFON No. 16/98

S U M A R

Problema metodologică în dreptul nostru civil (o nouă îndrumare a rolului judecătorului în materie de interpretare și aplicarea legilor) de d-l *Vespasian Erbiceanu* ;

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de casație, s. I : *Petre Mihăescu cu Bălașa Juračovschi* ;

Idem, s. III : *Societ. anonimă de exploatare Matschapy «Rumenie» cu F. Geerling ș. a.* ;

Idem : *Jaques M. Elias cu fiscalul* ;

Curtea de apel din Galați, s. II : *Nicolae M. Olteanu cu Floarea Stancu M. Bucur* ;

Judecătoria Ocolului Tarnu-Severin : *B. Ștefănescu cu Căpitan Spireanu* ;

Trib. civil din Boulogne sur Seine : Zid comun ; morământ ; cimitir, cu o Observație de d-l *D. Alexandresco* ; Bibliografie.

Problema metodologică în dreptul nostru civil

(O nouă îndrumare a rolului judecătorului în materie de interpretare și aplicare a legilor)

...Drept acea, cât s'au învrednicit acestei dregătorii de judecători, să cuvine a ști că pentru ori-ce pricină vor judeca, cel ce se va osândi de către dânsii fără de dreptate sau cu dreptate, pentru ori-ce fel de vină ar fi, de o va odihni cu mulțămită și fără de virtuală hotărîrea judecăteli, nu mai rămâne a se osândi la judecata cea viitoare, pentru că această pămîntoasă judecată, este însăși a lui Dumnezeu judecată!

Precuvîntarea la Praviliceasca Condică a D-lui Alexandru Ion Ipsilant, pag. 2.

Ori-cine a urmărit cătuși de puțin curente manifestate în timpul din urmă în doctrina dreptului civil, s'a putut convinge că ceea ce se agită mai mult aci sunt problemele de metode, și în special tendința de a se da o nouă îndrumare rolului social al judecătorului, de a se lărgi dreptul său de apreciere în talmăcirea și aplicarea legilor.

În această privință găsim față în față două sisteme protivnice.

Avem metoda tradițională, actualmente în vigoare, după care legea, fie creațiunea legiitorului, fie de origină cutumară, trebuie interpretată și aplicată în sensul ei strict rezultat din analiza literară a textului. Rolul unic al judecă-

torului este de a afla și a aplica «voința legiitorului», ori-ce împrejurări și considerațiuni de fapt sau de altă ordine trebuind a fi înlăturate.

Se poate întâmpla ca o lege, menită să aducă servicii sociale însemnate, să aibă rezultate practice nenorocite în cutare sau cutare caz. Se poate iarăși întâmpla ca legea să pară neechitabilă, nedreaptă, absurdă chiar judecătorului chemat să o aplice. Cu toate acestea, este inadmisibil ca dânsul să refuze aplicarea ei, sau să o aplice într'un sens intervertit, numai pentru motivul ca să evite rezultatele ei nedrepte, să impiedice acțiunea ei nenorocită.

În această privință, judecătorul are un rol pur pasiv și formalist ; el trebuie să rămână sclavul literei și al formelor legale neînsuflețite, și nicăeri aiurea de cât numai în lege, trebuie să caute și să găsească motivele hotărîrilor sale.

De aci necesitatea imperioasă ca codificarea să fie cât mai clară, cât mai complectă, și pe cât posibil să prevadă totul, să dea soluția ori-cărui conflict de drept ce s'ar putea ivi. Lacunele, dispozițiile generale, neprecise și vagi ale legii, sunt considerate ca ceva anormal și regretabil, ca *ceva contrar ideii unei bune codificări*.

Ca o reacție împotriva acestui sistem, care dus la extrem, aduce după sine un empirism excesiv în studiul dreptului, reducînd îndeletnicirea magistratului la analiza rutinară a textelor, apare o nouă teorie diametral opusă.

Ni se spune, pe de o parte, că legea nu poate prevedea și statua toate daravelele și conflictele posibile dintre oameni. O lege a tot prevăzătoare poate exista numai în imaginație. Pe de altă parte, judecătorul nu trebuie transformat într'o simplă mașină mecanică ; funcția sa nu poate fi redusă la acea a unui interpretator pasiv al «intențiunii legiitorului». Din contra, lui trebuie să i se rezerve o inițiativă mai largă și mai independentă, un rol activ în aprecierea relațiilor omenești și în împărțirea dreptății.

Simbolizarea justiției sub imaginea unei femei cu ochii legați și cu balanța în mână nu mai corespunde necesităților timpului nostru. Trebuie

aruncată legătura de pe ochii zeiței Themis. Legalitatea formalistă, așa precum s'a înțeles până astăzi, poate de multe ori da loc la nedreptățile cele mai strigătoare la cer, în cari mai tot-d'a-una ceî slabi și nevoiași cad victima celor puternici și vicleni. Formula: *summum jus, summa injuria* cuprinde în sine un mare adevăr.

Legiuitorul, comptând pe bunul simț și pe tactul magistratului, care e reprezentantul și promotorul ideii de drept în societate, este dator până la un punct să împartă cu densus opera sa de legiferare. El trebuie, în multe cazuri, să recunoască magistratului dreptul de a se orienta liber în interpretarea principiilor codului și mai ales în aplicarea lor *in concreto*.

Orî-ce lege trebuie mai pre sus de toate să fie dreaptă; de aceea și aplicarea ei poate avea loc numai într'atât, intru cât rezultatele ei practice nu jignesc sentimentul echității și nu ating interesele sociale. O lege nedreaptă nu trebuie ținută în seamă, de cât doar dacă printr'o răstălmăcire largă nedreptatea poate fi evitată.

Din acest punct de vedere o bună codificare este acea care conține cât mai multe principii generale, și cât mai puține soluții de speță; cu alte cuvinte, care nu intră în detalii și lasă judecătorului o mai mare latitudine de apreciere.

Rolul codificării trebuie să se mărginească la formularea principiilor generale de drept, adică la stabilirea granițelor, dincolo de care nu poate trece libera apreciere a magistratului. Legea fixează numai principiile generale, iar jurisprudența ne dă soluțiile de spețe.

Această tendință de a se lărgi dreptul de apreciere al judecătorului s'a născut în domeniul dreptului civil nu tocmai de mult.

Ea este rezultatul noilor condiții de trai, noilor necesități ale vieții sociale, cari au trebuit neapărat să se resimtă și în activitatea judecătorească.

Desvoltarea enormă a relațiilor sociale de tot felul în decursul ultimelor decenii, precum și mișcarea febrilă a vieții economice, cu permanentele ei conflicte de interese, aduc zilnic pe tapet nenumărate chestiuni noi juridice, cari așteaptă soluțiuni precise și sigure, și cari cele mai adese ori nu se potrivesc pe calapodul textelor codului civil,—acesta reprezentând mai curând sinteza experiențelor trecutului, de cât o îndrumare a viitorului.

Deslegarea tuturor acestor probleme, aplanarea tuturor conflictelor de drept neprevăzute în cod, este așteptată evident în primul loc de la magistrat, și în această privință, sarcina lui este din cele mai dificile.

Dator fiind ca în judecata sa să se inspire numai din lege, obligat fiind ca hotăririle sale să le

motiveze prin citarea textului corespunzător, judecătorul nu arare-ori se găsește în situații de acele penibile, în cari său cazul nu este prevăzut de lege, său rezolvirea dreaptă și echitabilă a speței de fapt nu se poate da pe baza textelor pozitive, de cât doar recurgând la o tălmăcire meșteșugită, care nu mai are nimic comun cu spiritul legii și cu «intențiunea legiuitorului».

Opera de legiferare nu poate nici odată merge cu aceeași pași grăbiți, cu cari înaintează mereu procesul vieții socialo-economice; legiuitorul rămâne tot-d'a-una în urma acesteia, el n'are posibilitatea să intervină cu soluțiuni la fie-care nouă încrucișare de interese. În asemenea caz, consecința firească ar fi ca opera legiuitorului să o îndeplinească până la un punct magistratul, căruia să i se acorde un drept mai larg de apreciere pentru a putea da legilor o aplicare mai generală, mai extensivă.

Cu chipul acesta, alătura de vechea doctrină tradițională, care nu admite altă sorginte de inspirație pentru hotăririle judecătorești, de cât articolele codului, cugetarea juridică, sub presiunea necesităților timpului, a creat o nouă metoadă de interpretare așa numită *generalizare*, care, impune judecătorului datoria de a trece cu aprecierea sa în afară de limitele legii, de a ținea seamă și a aplica în hotăririle sale principiile raționale superioare, cari cărmuesc întreaga evoluție a dreptului, și de la care s'a inspirat însuși legiuitorul.

Viața juridică a civilizației moderne, zice unul din corifeii noii mișcări doctrinale, a ajuns culmea expansiunii sale în actualele codificări aproape universale. Această stare de lucruri a făcut oare ca hotăririle judecătorești să fie mai drepte, a făcut oare ca echitatea să învingă acolo unde formalismul legii impune soluții nedrepte? Sau, din contra, am exagerat mai curînd rolul și puterea legiuitorului, ne-am supus peste măsură capriciilor și șurubăriilor unei logici sterile, ignorând cu desăvîrșire interesele reale ale vieții sociale (1).

Mulți din actualii comentatori francezi, adaugă un alt reprezentant al doctrinei noi, orbiți de rezultatele codificării, consideră drept axiomă că codul sintetizează în sine întreaga viață juridică a societății, că cristalizează sub o formă scrisă toate principiile dreptului, și că deci, în afară de cod, nu mai rămâne nimic alta.

Această concepție este însă eronată și «*sous ces procédés étroits et strictes vraiment la science juridique étouffait et s'etiolait . . .*» «Să lăum bine

(1) Vezi François Géný. *Méthode de l'interprétation et sources en droit privé positif*, 1899, pag. 6.

seamnă!; dreptul, ca orî ce produciune a spiritului omenesc, are nevoie de libertate» (2).

Codul fixează și imobilizează sub o formulă scrisă numită *lege*, numai o mică parte a dreptului. El nu reprezintă dreptul însuși, care din contra are un caracter elastic și nobil, întocmai ca și viața socială din care emană.

De aci tendința de a se emancipa activitatea jurisconsultului și magistratului de sub litera moartă a legii și a li se da posibilitatea să gindească în afară de limitele codului, și să se adape direct din izvoarele vii ale dreptului.

Par le Code, mais au de là, au de là du Code! zice, R. Saleilles. *Au de là du Code, mais par le Code!*—afirma Fr Géný. Ambii însă de comun acord recunosc că esențialul constă aci nu în *par*, ci tocmai în *au de là*. «*Ce à quoi nous tenons le plus c'est «à l' Au de là»*. (3).

* * *

Tendința de a se emancipa judecătorul de sub litera legii și de a se face din el un organ activ de legiferare, s'a manifestat în Franța sub urmărirea științei germane. În Germania această tendință a început să apară încă din epoca elaborării codului civil, și acolo toți comentarii recunosc că noul monument legislativ, aplicat abia în anul 1900, în diferitele sale dispozițiuni, lărgeste mult dreptul de apreciere al judecătorului în materie civilă, încredințându-i rezolvirea a o mulțime de probleme juridice din cele mai dificile și mai importante.

Așa, de pildă, jurisconsultul *Hachenburg*, caracterizînd spiritul noii legiuiri germane (*Geist des bürgerlichen Gezezbuchs*), zice între altele următoarele: «Principiul echității pătrunde prin întregul cod civil, iar ca un corolar necesar al său, apare acea formulare generală a mai tuturilor dispozițiilor codului. În el găsim mai mult principii generale, de cât soluții de spețe. Acestea din urmă nu arare-ori sunt lăsate la libera hotărîre a magistratului. Această lărgire a aprecierii judecătorești în materie civilă, alcătuiește trăsătura caracteristică cea mai esențială a codului» (4).

În acelaș chip se exprimă *Endemann*: «Codul nou, prin dispozițiile sale, caută pe cât posibil să evite tot ceea ce ar putea să împedice dezvoltarea liberă a ideilor și instituțiilor de drept. În multe cazuri, codul rezervă însuși magistratului dreptul de a aprecia și decide oportunitatea aplicării

unei dispozițiuni oare-care. Această prerogativă depășește cu mult cadrul unei simple interpretări, denotînd în sine că judecătorul este chemat să joace un rol activ și independent în opera de concretizare a dreptului (an der konkreten Rechtssetzung). Acolo unde, din cauza condițiilor cu totul noi în care să dă lupta dintre interesele protivnice, situațiunea juridică devine nelămurită, speța de fapt ne mai potrivindu-se sub calupul normelor vechi, magistratul este chemat să elaboreze el însuși soluția de drept, care să corespundă atât echității cât și caracterului social al legiuirii civile. Dacă legea prevede că în împrejurări grave, când sunt în joc bunele moravuri sau ordinea socială, un contract poate fi desfăcut dintre părți, că procentele exagerate pot fi reduse la proporția lor legală, etc., aci ni se enunță numai principiul general, a cărui dezvoltare și specificare alcătuiește rolul creator și invocator al magistratilor. (5)

(Va urma)

Vespasian Erbiceanu

Judecător de instrucție pe lângă Trib. Iași

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 9 Ianuarie 1906

Președenția D-lui CHR. PHEREKYDE, Președinte

Petre Mihăescu cu Bălașa Juracovschy

Testament autentic.—Formele prescrise de codul civil înaintea legii de autentificarea actelor, care dedea caracterul de autenticitate unui testament.

Autentificarea testamentului.—Dacă procesul-verbal de autentificare al tribunalului putea fi făcut după încetarea din viață a testatorului. — (Art. 860, 861, 862 C. civil).

1. Ceea ce sub imperiul dispozițiilor codului civil, până la actuala lege a autentificării actelor, da caracterul autenticității unui testament era, nu numai constatarea judecătorului delegat a lua consimțământul testatorului, ci și adevărarea judecătorească, adică a complectului tribunalului competente a instrumenta și ambele aceste formalități adică, constatarea judecătorului delegat și procesul-verbal de autentificare făcut în urmă de tribunal pe baza celei constatări, făceau un tot indivizibil și formau adevărarea judecătorească prescrisă de lege.

2. Autentificarea unui testament trebuia făcută neapărat în timpul vieții testatorului, de oare ce această adevărare, menită a constata consimțământul și voința unei persoane, nu poate fi îndeplinită după ce acea persoană a încetat din viață, ne mai putînd fi vorba de constatarea voinței și consimțământului unei persoane care nu mai există.

(2) Vezi R. Saleilles, *Quelques mots sur le rôle de la méthode historique dans l'enseignement du droit*,—studiu publicat în *Revue internationale de l'enseignement*, vol. XIX, 1890, Paris pag. 482—503.

(3) Vezi R. Géný, *oper. cit.*, Préface de R. Saleilles, pag. V—VII.

(4) Vezi Hachenburg, *Das bürgerliche Gezezbuch (Vorträge)*, 1897, pag. 11—12.

(5) Endemann, *Lehrbuch des bürgerlichen Rechts*, 1903, vol. I, pag. 56—58.

Decisiunea 1/906.— Casată, după divergență, în urma recursului făcut de Petre Mihăescu, decisiunea Curții de apel din București, s. I cu No. 147/903 (*) dată în proces cu Bălașa Juracovschi.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Victor Fotescu, în desvoitairea motivelor de casare;

Pe d. avocat Țepeluș în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare rămas în divergență:

«Violarea art. 858, 861, 862 și 863 cod. civil.

«Atac în nulitate un testament pretins autentic, pentru lipsă de forme esențiale. Și de și instanța de fond constată: a) că testatoarele știa să iscălească și nu a semnat: b) că în autentificare nu este constată identitatea testatorului: c) că autentificarea este dată după moartea lui decujus, cu toate aceste constatări consideră testamentul ca autentic».

Având în vedere decisiunea Curții de apel din București s. I cu No. 147/903, supusă recursului;

Având în vedere decisiunea acestei Inalte Curți cu No. 410/905, prin care s'a respins toate cele-lalte motive de casare invocate declarându-se divergență asupra sus arătatului motiv;

Considerând că după dispozițiile art. 860 din codicele civil, sub regimul căruia s'a autentificat testamentul în cesiune, pentru ca un testament să fie autentic trebuia să fie adevărat de judecătoria competentă;

Că după art 861 același cod, pentru cazul când testatorul nu putea veni înaintea judecătoriei din cauză de boală, ca în specie, formalitatea citirei din cuvânt a testamentului în auzul și în fața testatorului se face de judecătorul delegat de tribunal spre a se duce la domiciliul testatorului;

Considerând că după art. 862 constatările cerute de lege trebuiesc făcute, sub pedeapsă de nulitate, atât în raportul judecătorului, cât și în adevărea tribunalului;

Considerând că din acestea rezultă învedereat că ceia ce, sub imperiul acestor dispozițiuni de lege până la actuala lege de autentificare, da caracterul autenticității unui testament, era adevărea judecătoriei, adică a completului tribunalului competent a instrumenața, iar nu numai constatarea judecătorului delegat a lua consimțământul testatorului, și că ambele aceste formalități, adică atât constatarea judecătorului delegat cât și procesul-verbal de autentificare făcut în urmă de tribunal pe baza acelei constatări fac un tot indivizibil care împreună formează adevărea judecătoriei prescristă de lege;

Considerând că autentificarea unui testament, trebuia făcută neapărat în timpul vieții testatorului, de oare-ce această adevăre menită a constata consimțământul și voința unei persoane nu poate fi îndeplinită după ce acea persoană a încetat din viață, ne mai putând fi vorba de constatarea voinței și consimțământului unei persoane care nu mai există;

Că dar, dacă nu s'a făcut adevărea în timpul vieții testatorului, cum se constată din decisiunea atacată că e cazul în specie, consimțământul testatorului fiind luat la domiciliu de judecătorul delegat în ziua de 25 Octombrie 1877, iar autentificarea tribunalului la 1 Noembrie 1877, dupe decesul testatorului care a avut loc la 27 Octombrie acel an, actul de ultimă dispoziție al acestuia în forma autentică nuși poate avea taria legală în sensul și spiritul legiuitorului din 1865 care a edictat dispozițiunile art. 860, 861 și 862 sus citate;

Considerând că astfel fiind, ultima parte din sus arătatul mijloc de casare găsiindu-se întemeiată și motivând casarea decisiunii atacate, devine inutilă în cauză discuțiunea celor-lalte cesiuni din mijlocul de casare;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 10 Februarie 1906

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Societ. anonimă de exploatare Matschapy, Rumenie cu F. Geerling ș. a.

* Drept internațional. — Condițiunea juridică a Societăților anonime streine la noi în țară. — (Art. 237 și 239 Cod. comercial).

Legiuitorul român, în scop de a stimula și favoriza spiritul de asociație la național, a întocmit un regim sever, în ce privește existența și funcționarea societăților anonime streine în România; iar pentru a garanța interesele naționalelor ce ar intra în relațiuni cu asemenea societăți, legiuitorul a luat numeroase măsuri de precauțiune cari să asigure seriozitatea acelor societăți, în cas când dăsele ar voi să stabilească în țară un sediu permanent de afaceri.

În consecință, o Societate anonimă constituită în străinătate, în scop de a întreprinde anumite operațiuni în România, fără a avea aci nici un sediu secundar legal stabilit, nu poate reclama înaintea instanțelor române, pentru întreprinderile sale generale din țară, căci nu are nici o existență legală în România, nefiind persoană juridică, cât timp n'a îndeplinit prescripțiunile codului de comerț, conform art. 237 și 239 cod comercial.

Societățile civile streine, ca și cele naționale, nu pot avea în România personalitate juridică, de cât dacă au fost recunoscute ca atare printr'o lege specială.

Decisia 41/906.—Respins, după divergență, recursul făcut de societatea anonimă de exploatare Matschapy «Rumenie» contra decisiunii Curții de apel din București, s. I cu No. 14/905, dată în proces cu F. Geerling.

S'a ascultat d-l avocat Al. Constantinescu în desvoltarea motivelor de casare și d-l Toma Stelian în combateri din partea intimatului Geerling.

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 237, 239, 244 și urm cod com., art. 11 C. civ. și exces de putere prin denaturarea actului constitutiv al societății.

«În adevăr, după aceste texte de lege nu sunt supuse la autorizarea și la împlinirea celor-lalte formalități prevăzute de cod com. de cât societățile streine cari ar voi săși înființeze în țară un sediu secundar sau o reprezentanță.

«În afară de acest cas ele nu pot face acte izolate și pot figura în instanță pentru acele acte ca și românii sau societățile române. Curtea decizând altfel și permițând a se spolia o societate streină de a avea ei fără a putea măcar să reclame protecțiunea legilor înaintea justiției țării, violează textele sus citate de lege din cod com. și art. 11 din cod civil; după care streinii să bucură după codul civil, ca și românii și aceasta cu atât mai mult cu cât litigiul de tranșat are între doi streini. Ceva mai mult Curtea denaturează statutele societății când afirmă că în ele stă scris, că societatea e constituită pentru explorațiune de petrol și minerale numai în România și că sediul și obiectul principal al întreprinderii este în România, iar nu și în străinătate, pe cât timp sediul societății e la Amsterdam, societatea face afaceri și în Holanda și în alte părți (art. 1 și 2 din statut).

«Denaturând actul constitutiv, comite un exces de putere și violează, în același timp, art. 239 cod com. care pentru a fi aplicabil cere două condițiuni: «sediul și obiectul întreprinderii» în România, ce nu se găsește în speța noastră».

Având în vedere recursul făcut de Societatea anonimă Matschapy «Rumenie», în contra decisiunii Curții de apel din București s. I cu No. 14/905;

Având în vedere că, prin această decizie, s'a respins

(*) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar*, No. 2 din 4 Ianuarie 1904.

ca neadmisibilă contestația ce Societatea recurentă a făcut în contra urmării exercitate de intimatul F. Geerling, ca creditor al intimaților Henry Bosman și I. M. Munteanu, asupra unor concesiuni de terenuri petrolifere, a căror proprietară se pretinde a fi Societatea recurentă;

Că, pentru a respinge contestația, Curtea de apel s'a întemeiat pe împrejurarea că recurenta, fiind o societate anonimă constituită în străinătate, este lipsită de ori-ce existență legală la noi în țară, neavând calitatea de persoană juridică, spre a putea figura în justiție, pe cât timp n'a îndeplinit prescripțiile codului de comerț conform art. 237 și 239 cod comercial;

Considerând că legiuitorul român, în scop de a stimula și favoriza spiritul de asociație la național, a întocmit un regim special, în ce privește existența și funcționarea societăților anonime streine în România;

Că, pentru a garanta interesele naționalelor ce ar intra în relațiuni cu asemenea societăți, a luat numeroase măsuri de precauțiune cari să asigure seriositatea acelor societăți, în cas când dăsele ar voi să stabilească în țară un sediu permanent de afaceri;

Că, pentru a nu se putea eluda ușor condițiunile acestui regim, prin constituirea unor atar societăți într-o țară, unde formele nu ar fi așa de riguroase, pe când s'ar lua România ca câmp de exploatare, legiuitorul român a subordonat prin art. 239 din codul comercial, existența juridică a acestor societăți la îndeplinirea unor anumite prescripțiuni, pentru a putea funcționa în țară;

Considerând că dacă în acest scop de interes social au fost concepute regulile privitoare la Societățile anonime, deține învederat că Societatea anonimă Mat-schappy «Rumenie», constituită în Amsterdam pentru a exploata terenurile petrolifere din România, fără a avea aci nici un sediu secundar legal stabilit, nu poate reclama înaintea instanțelor române pentru întreprinderile sale generale din țară, căci ea nu are nici o existență legală în România;

Că, în adevăr, dacă o asemenea Societate ar fi considerată ca Societate română după așezământul și obiectul întreprinderii ei, dânsa nu poate invoca calitatea de persoană juridică, căci nu îndeplinește condițiunile cerute de codicele comercial pentru valabilitatea ei constituire în Societate anonimă;

Că, dacă din contră ea ar fi considerată ca Societate străină după sediul administrațiunii sale, existența personalității sale morale expiră la frontierele României, și nu poate invoca nici beneficiile art. 237 C. com., ca una ce nu are sediu secundar legal constituit în țară, nici beneficiile art. 239 Cod comer., ca una ce nu a îndeplinit cerințele acestui text de lege;

Considerând că este adevărat că o societate streină poate sta în judecată înaintea instanțelor române pentru o convențiune izolată ce ar fi contractat întâmplător în România;

Considerând însă că chestiunea de a se ști dacă convențiunea încheiată constituie un act izolat, sau face parte dintr-o serie de acte ale întreprinderii de exploatare pe teritoriul român, constituie o chestiune de fapt, a cărei soluție aparține într'un mod suveran instanțelor de fond;

Considerând că Curtea de apel, analisând și examinând statutele Societății recurente, constată în fapt, prin decizia supusă recursului, că dânsa a fost constituită în străinătate, în vedere de a exploata terenuri petrolifere în România, acesta fiind principalul său scop, după cum însuși numele său o arată; că actul dedus în justiție face parte din acea serie de întreprinderi, ce dânsa urmărește în țară;

Considerând că denaturare de acte nu există, în specie, căci, pe lângă denunțarea iuată prin firma socială de către Societate, obiectul întreprinderii în România este expres determinat prin chiar art. 2 din statutele Societății;

Considerând că așa fiind, motivul de casare este neîntemeiat din toate punctele de privire sub care a fost înfățișat;

Asupra motivului al II-lea :

II. «Societățile constituite pentru exploatarea de minerale sunt societăți civile, iar nu comerciale conform legei minelor, așa că reu Curtea a aplicat dispozițiile cod. comer., violând astfel art. 13 din legea minelor care nu face din exploatarea și chiar din exploatarea acte de comerț».

Considerând că Societatea recurentă neputând avea calitatea de persoană juridică, ca societate comercială, cu atât mai puțin i se poate recunoaște această calitate, în casul când dânsa ar fi privită ca Societate civilă streină, pentru rațiunea că societățile civile, chiar naționale, nu au personalitate juridică, de cât numai dacă li s'a conferit aceasta printr'o lege specială, și este neadmisibil ca Societățile civile streine să fie mai favorabil și mai avantajos tratate de cât Societățile române;

Că, deci, nici din acest punct de vedere Societatea recurentă nu a putut fi primită a figura în fața instanțelor judecătorești române, întru cât nu are existență legală; deci și acest motiv de casare, fiind neîntemeiat, cată să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 2 Decembrie 1905

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Jaques M. Elias cu Fiscu!

Contribuțiuni directe.— Necompetința comisiunilor de recensământ de a discuta și judeca dreptul de proprietate sa și validitatea titlului de proprietar.

Comisiunile de apel, ca și comisiunile comunale, sunt în drept de a evalua și stabili venitul imobilelor imposabile, dar nu au competența de a judeca nici calitatea de proprietar, nici validitatea titlurilor de proprietate ale contribuabilului, pe numele căruia imobilele sunt înscrise.

Decisiunea 282/905.—Casată, decizia comisiunii de apel a județului Mehedinți, cu No. 539/905, dată în procesul de impunere cu J. M. Elias.

S'a ascultat d-l Toma Stelian în desvolt motivelor de casare și d-l Zeuceanu, deleg. fiscului, în combateri.

Curtea,

Asupra motivului de casare :

«Exces de putere. Violarea art. 20 din legea de constatare a impozitelor. Eroare gravă de fapt. Comisiunea de apel a îndepărtat contractul de arendă al moșiei mele Darvari-de-Jos ca bază de evaluare a venitului, considerându-l ea simulat.

«Și, ca să ajungă la acest rezultat a judecat că eu nu sunt adevăratul proprietar intru cât însuși contractul meu de cumpărare al moșiei este simulat; adaogând că această îndoită simulațiune am făcut-o pentru că arendașul meu Anghel I. Stoianoviți fiind străin, n'avea capacitate de a dobîndi imobile rurale.

«Judecând ast-fel, majoritatea comisiunii de apel a violat legea cu exces de putere, și a invocat un motiv absolut eronat fiind-că arendașul meu Anghel I. Stoianoviți este înpământenit deja de la 1903 Ianuarie, înainte de a închea cu mine contractul de arendă».

Având în vedere că comisiunea de apel, pentru a menține impunerea funciară a moșiei Darvari-de-Jos a recurentului cu un venit anual de 98150 lei, înlătură contractul de arendare autentificat, ce dânsul prezintă, sub cuvînt că este simulat, și, pentru a stabili simulațiunea, comisiunea de apel cercetează validitatea titlurilor de proprietate ale recurentului, și le declară nule și fără existență ca unele ce și ele sunt simulate;

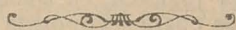
Considerând că comisiunile comunale cât și comisiunile de apel sunt în drept de a evalua și a stabili ve-

nitul imobilelor imposabile, dar nu aŭ competența de a judeca nici calitatea de proprietar, nici validitatea titlurilor de proprietate ale contribuabilului, pe numele căruia imobilele sunt înscrise ;

Considerând că, în specie, comisiunea de apel anulează titlurile de proprietate ale recurentului și nesocotește calitatea lui de proprietar, cu care se găsește înscris ;

Că, procedând ast-fel, comisiunea de apel depășește limitele competenței sale și comite un exces de putere ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența de la 18 Ianuarie 1906

Președenția D-lui G. TANOVICĂNU, Președinte

Nicolae Olteanu cu Floarea Stancu M. Bucur

Decizia civilă No. 13

Legea rurală. — Pământ dat după legea rurală din 1864. — Achizițiunea unui asemenea pământ de către un sătean cultivator de pământ și neîmproprietărit, pe temeiul unei transacțiuni. — Dacă o asemenea achizițiune este valabilă față cu art. 132 din constituțiune.

Legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 nu opresc, ci din contră, admit în mod formal înstreținarea pământurilor rurale către un alt sătean, cu condițiune numai ca noul achizitor să fie cultivator de pământ și să nu fi mai fost împrorietărit după legea rurală sau să fi avut deja prin cumpărătoare sau moștenire, întinderea de pământ fixată prin lege ; că art. 132 din constituție, nu a înțeles să desființeze dispozițiile legilor din 1864 și 1879, ci a avut de scop numai a da un caracter constituțional acestor legi.

Prin urmare, odată stabilit acest principiu, și din momentul ce se constată că, o persoană, în timpul când a dobândit prin transacțiune un pământ rural, se găsea în condițiile legii de a dobândi asemenea pământ, dreptul său de proprietar asupra aceluși pământ, pe temeiul acelei transacțiuni este valabil.

Curtea,

Având în vedere că înalta Curte de casație prin hotărârea cu No. 299 din 1904 (*), casând deciziunea Curții de apel din Craiova, secția II cu No. 63 din 1903 a trimis spre a se judeca din nou la Curtea din Galați apelul făcut de Nicolae Olteanu, în contra sentinței civile cu No. 320 din 1899 pronunțată de Tribunalul Vlașca ;

Având în vedere desbaterile ce aŭ avut loc în ședința din 12 Ianuarie curent și actele din dosar ;

Considerând că prin sus zisa sentință s'a admis acțiunea pornită contra apelantului de Floarea Stancu M. Bucur cu autorizația soțului ei Stancu M. Bucur și s'a obligat numitul apelant să lase în proprietatea și posesiunea intimatului pământul în cătime de 10 pogoane la câmp și un pogon loc de casă, cu casă pe el, situate în cătunul Gurbanu, dependente de comuna Comana, județul Vlașca, convenite ei în calitate de moștenitoare a defunctului său unchiu Dumitru Pantelimon, căruia i s'a fost dat această proprietate în virtutea legii rurale ;

Considerând că în apărarea sa, apelantul opune intimitatei actul de transacțiune intervenit între densus și autorul intimitatei cu ocaziunea unui proces de revendicare ce i se intentase în anul 1890 și care transacție e constatată prin sentința Trib. Vlașca cu No. 78 din 5 Martie 1891 ;

Considerând că prin această transacțiune ce se vede reproducă în menționata hotărâre de expedient, Dumitru Pantelimon, autorul intimitatei, declară că recunoaște de proprietar pe apelantul de azi asupra pământului în litigiu cuprins între proprietățile vecinilor Preotul Vasile, Neagu Stanciu și Neagu Băzdoagă ; că este locul aci a se menționa, spre răspuns la obiecțiunea făcută de intimată, că de și în acțiunea, cu ocaziunea căreia i s'a dat sentința de mai sus, se vorbește de 7 pogoane, iar nu de 11 cât se revendică prin acțiunea de față, însă prin ancheta locală ordonată de Tribunal și efectuată de membrul supleant în ziua de 5 Maiu 1905, s'a stabilit în mod cert că pământul cuprins între vecinătățile arătate în actul de transacțiune cari sunt aceleași din petițiunea din intentarea acțiunii din 1890, are o întindere de 11 pogoane ; așa că faptul că s'a menționat numărul de 7 pogoane în acea acțiune, nu poate fi de cât rezultatul unei simple erori ;

Considerând că intimata susține că transacțiunea în chestiune, care constituie actul de înstrăinare către apelant a pământului dat lui Dumitru Pantelimon conform legii rurale, este isbită de nulitate de oare-ce e relativă la un pământ rural care după art. 132 din constituție nu se poate înstrăina sub nici o condițiune ;

Considerând că legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 nu opresc, ci din contră admite în mod formal înstreținarea pământurilor rurale către un alt sătean, cu condițiune numai ca noul achizitor să fie cultivator de pământ și să nu fi mai fost împrorietărit după legea rurală, sau să fi avut deja prin cumpărătoare sau moștenire întinderea de pământ fixată prin lege ; că prin art. 132 din constituție legiuitorul n'a înțeles să desființeze dispozițiile legilor rurale din 1864 și 1879 după care, după cum s'a zis mai sus, nu se opresc înstreținarea unor asemenea pământuri către un consătean ; că decretând această dispoziție legiuitorul n'a avut alt scop de cât de a da un caracter constituțional legilor rurale menționate mai sus, iar nici de cum de a modifica principiile acestor legi ;

Considerând că odată demonstrat că art. 132 din constituție nu proclamă inalienabilitatea pământurilor rurale în mod absolut și că aceste pământuri se pot înstrăina către un alt sătean cultivator de pământ și care n'a fost împrorietărit deja, urmează a se examina dacă în specie apelantul când s'a încheiat zisa transacțiune prin care i s'a recunoscut dreptul de proprietate asupra pământului în litigiu, însușia sau nu, condițiunile cerute de lege pentru a putea deveni proprietar pe asemenea pământ ;

Considerând că este necontestat că apelantul este sătean cultivator de pământ, calitate pe care o avea la epoca înstreținării pământului în litigiu ; că apoi din certificatul sub No. 393/905 și 3176/906 liberate de Primarul comunei Comana, unde locuiește apelantul, se constată că densus nu este împrorietărit după legea rurală, că pământul ce'l posedă în numele său personal este acel ce fusese dat lui Dumitru Pantelimon ; că în fine atât din menționatele două certificate cât și din un alt certificat cu No. 491/905 liberat de Perceptorul circ. 8 Comana, mai se constată că pământul ce apelantul posedă astăzi în plus peste ce i s'a dat de Pantelimon i-a rămas ca moștenire de la tatăl său, însă acest lucru este fără importanță, în darea soluțiunei acestui proces, întru cât intimata nu dovedește și nici nu s'a propus să dovedească că în momentul când s'a încheiat transacțiunea apelantul avea dobândită deja prin moștenire acea porțiune de pământ ; că o altă porțiune de teren despre care se mai face mențiune în sus zisele certificate nu este proprietatea sa, după cum se atestă de

(*) A se vedea publicată în Curierul Judiciar, No. 63 din 30 Septembrie 1904.

autoritățile respective, ci a soției sale, venite prin moștenire de la tatăl ei Ion Calotă; iar o vie în întindere de un pogon apelantul o posedă ca embaticar;

Considerând că din cele ce preced dovedindu-se că apelantul întrunia condițiunile cerute de legea rurală, pentru a deveni achizitorul pământului rural care fac obiectul acestui proces, urmează că acțiunea ce i s'a intentat de intimată este lipsită de fundament și ca atare cată a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) G. Tanoviceanu, M. A. Beștelei, G. N. Raicoviceanu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI TURNU-SEVERIN

Audiența de la 21 Ianuarie 1906

B. Ștefănescu cu Căpitan I. Spireanu

Cartea de judecată civilă No. 94

Poprire.—Transportul judiciar de debitor în favoarea popritorului, ce se operează prin validare.—Dacă prin acest transport câștigă vre un drept de preferință în averea noului debitor.

Novățiune.—Caractele ei.—Dacă mai poate constitui o novățiune atunci când prin biletele la ordin emise pentru plata unei datorii din chirie se menționează în acele bilete origina primei datorii.

Privilegiul.—Dacă privilegiul unei creanțe poate fi conferit de judecător.—(Art. 455 și urm. Pr. civ.; 1128 și 1722 C. civil).

1. După regulile de procedură de la materia popririlor în sistemul legislațiunii române, de și prin efectul validării unei popriri se operează un transport judiciar de debitor în folosul popritorului, însă prin acest transport, popritorul nu câștigă un drept de preferință asupra averii acestui nou datornic al său, căci această preferință nu i-o poate da de cât natura creanței sale, iar nu faptul că dănsul ar fi primul urmăritor; astfel averea acestui nou datornic, continuând a fi gagiul tuturor creditorilor săi, prețul ce s'ar prinde din vânzarea averii, nu poate fi distribuit de cât prin analogie între toți creditorii, afară de cauze legitime de preferință.

2. De și în principiu acceptarea de către un creditor a unor bilete la ordine drept plată a unor sume de bani provenite din chirie, constituie o novățiune, fiind că unei datorii civile i se substituie o datorie comercială, însă, această regulă de principiu încetează din momentul ce în biletele la ordin date spre stingerea primei datorii, se menționează origina datorii vechi, adică că suma din biletul la ordin provine din chirie.

3. După art. 1722 și urm. C. civil, privilegiile sunt drepturi de preferință date creditorilor prin calitatea creanțelor lor, iar judecătorii sunt chemați numai să le constate această calitate, iar nu să o confere dănsii.

Astfel, nu e nevoie ca să fie constatată calitatea creanței în dispozitivul hotărârei dănsa putând să se vadă din considerante sau chiar din practica hotărârei.

Judecata,

Asupra acestei contestațiuni:

Având în vedere susținerile părților și lucrările din dosar;

Având în vedere că din lucrările din dosar rezultă că un oare-care I. C. Băcleșeanu urmărind averea mobilă a debitorului său Milan Ivanovici, avea avere se vinde și din prețul prins din vânzare, dupe achitarea cheltuelilor de executare și a creanțelor privilegiate către Stat și comuna Severin, mai rămâne de distribuit suma de lei 101 bani 35, pe care agentul de executare o consemnează sub recipisa No. 9684/905. Și mai înainte de a se libera această sumă creditorului Băcleșeanu, contestatorul de astăzi d-l B. Ștefănescu ca creditor al d-lui Băcleșeanu face poprire în mâinele d-lui Grefer al Judecătoriei și a d-lui Director al casei de depuneri asupra valorii acelei recipise, poprire care se și validează prin cartea de judecată No. 1403 din 10 Octombrie 1905. Iar intimatul Căpitan I. Spireanu încă mai înainte de validarea poprirei d-lui Ștefănescu la 13 Septembrie 1905 cu petițiunea înregistrată la No. 21194 depune cartea de judecată No. 1045/905 cerând în calitate de creditor al debitorului Milan Ivanovici să fie înscris ca creditor privilegiat în tabloul de distribuțiunea prețului rezultat din vânzarea averii numitului debitor. Că, formându-se acel tablou, Căpitan I. Spireanu s'a înscris conform titlului său ca privilegiat, recunoscându-se dreptul asupra întregului preț de lei 101 bani 35;

Având în vedere că contestatorul B. Ștefănescu prin contestațiunea de față făcută în contra acestui tablou tinde a fi șters intimatul Spireanu pe motiv că d-sa ca creditor popritor este în drept a primi întregă această sumă și afară de aceasta numitul nici nu are privilegiu căci creanța sa primă derivând din chirie trecând în o poliță s'a transformat în o creanță cambială și că nici prin dispozitivul hotărârei sale nu i se recunoaște calitatea de creditor privilegiat;

Având în vedere că după regulile de procedură de la materia popririlor în sistemul legislațiunii române de și prin efectul validării unei popriri se operează un transport judiciar de debitor în folosul popritorului, adică acesta și înlocuște datornicul prin o terță persoană care este datornicul datornicului său; însă prin acest transport, popritorul nu câștigă un drept de preferință asupra averii acestui nou datornic al său. Căci această preferință nu i-o poate da de cât natura creanței sale, iar nu faptul că dănsul ar fi urmărit mai înainte. Astfel că averea acestui nou datornic continuând de a fi gagiul tuturor creditorilor săi, prețul ce i'ar prinde din vânzarea averii sale nu poate fi distribuit de cât prin analogie între toți creditorii săi, afară de cauze legitime de preferință;

Considerând că astfel fiind, de și contestatorul Ștefănescu a obținut validarea poprirei, însă prin aceasta neobținând de cât înlocuirea datornicului d-sale Băcleșeanu prin debitorul acestuia urmărit Milan Ivanovici, prin efectul acestei popriri a fost numai subrogat în drepturile ce Băcleșeanu ar fi avut asupra prețului prins din vânzarea averii lui Milan Ivanovici. Deci nu poate pretinde că acest preț să fie primit în întregime de d-sa, ci urmează ca el să fie distribuit între toți creditorii lui Milan Ivanovici, conform cu natura creanțelor acestor creditorii;

Considerând că creanța intimatului Căpitan Spireanu se constată prin cartea de judecată cu No. 1045/905 ca provenită din chirie fiind privilegiat, și mult mai mare ca prețul de lei 101 bani 35 de distribuit, prins din vânzarea averii debitorului Milan Ivanovici, în asemenea cas bine prin acest tablou de distribuțiune asupra acestei sume s'a recunoscut numai numitului intimat.

În ce privește motivul invocat de contestator că creanța intimatului Spireanu nu ar fi privilegiată de oare-ce de și o fi provenind din chirie însă prin faptul că s'a trecut în urmă în o poliță s'ar fi transformat în creanță comercială.

Având în vedere că după dispozițiile art. 1128 al. I C. civ. pentru ca novățiunea să se poată opera între debitor și creditor, condițiunea esențială este ca debitorul să contracteze în privința creditorului său o nouă

datorie ce se substituie celei vechi care să rămăe stinsă ; Considerând că de și în principiu acceptarea de către un creditor a unor bilete de ordine, drept plată a unor sume de bani proveniți din chirie, constituie o novațiune, fiind că unei datorii civile 'i se substituie o datorie comercială, însă, această regulă de principiu încețază din momentul ce în biletele de ordine date spre stingerea primei datorii se menționează origina datoriei vechi ;

Considerând în speță că, în polița în valoare de lei 600 ce intimatul Spireanu a primit'o drept sumele de bani ce 'i se datora de către Milan Ivanovici din chirie (și care formează obiectul cărței de judecată No. 1045/905 prezentată la tabloă) se menționează origina primei datorii, adică acea sumă de bani se datorește drept chirie, nu se poate zice că a avut loc o novațiune, căci acest fapt constituie numai un mod de plată al debitorului său, iar nu o novațiune.

În privința celui de al treilea motiv : Că în dispozițivul hotărârii intimatul Căpitan I. Spireanu nu 'i se recunoaște calitatea de creditor privilegiat ;

Având în vedere că dupe dispozițiunile art. 1722 și urm. C. civil privilegiile sunt drepturi de preferință date creditorilor de calitatea creanțelor lor, iar judecătorii sunt chemați numai să constate această calitate iar nu să o confere dênșii ; Că astfel fiind, nu este de neapărată trebuință să fie constatată calitatea creanțelor în dispozițivul hotărârilor, dênșa putând să se vadă din considerantele său chiar practicaua hotărârii ;

Considerând că din practicaua hotărârii cărței de judecată că No. 1045/905 rezultă că cauza creanței Căpitanului Spireanu este «chirie» și acest motiv că în dispozițivul hotărârii intimatului Căpitan Spireanu nu 'i se recunoaște calitatea de creditor privilegiat este neîtemeiat ;

Și întru cât alte motive nu se mai invoacă, contestația de față este ne fondată și cată a se respinge ca atare ;

Judecător (s) Ar. Marinescu.

Grefier (s) N. M. Fdimon Jitea

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

Trib. civil din Boulogne sur Seine, 11 Nov. 1904

Zid comun.—Mormint.—Cimitir.—Inaplicarea art. 661 C. fr. (598 C. rom.)

Mormintele și pământul pe care ele sunt așezate, fiind o proprietate sui generis, sunt afară din comerț, și ca atare, nu pot face obiectul unei cesiuni după modurile obicinuite de transmitere ale proprietăței. În consecință, concesionarii vecini nu pot, conform art. 661 din Codul civil (598 C. rom.), să dobîndească în totul său în parte comunitatea zidurilor așezate pe aceste terenuri.

(Din *Revue du Notariat*, anul 1905, p. 586. No. 13173)

Observație.—Care este caracterul concesiunei unui teren într'un cimitir pentru înmormintare ? Chestiunea este controversată : Unii consideră asemenea concesiune ca o locațiune, cel puțin atunci când este vorba de o concesiune pe un timp determinat (1).

(1) Baudry et Wahl, *Louage*. I 23.—*Contră*: Guillouard, *Louage*, I, 16, care vede în această concesiune un contract special de natură a procura un drept real concesionarului. Veđi în acest din urmă sens. T. Huc. IV, 70 și X, 273.

Se decide însă, în genere, că concesiunea *perpetuă* conferă concesionarului un drept real *sui generis*, care are multă asemănare cu dreptul de proprietate (2).

Orî cum ar fi, facultatea de a dobîndi comunitatea unui zid nu poate fi exercitată în privința zidurilor edificiilor său locurilor publice, care sunt afară din comerț, precum ar fi : o biserică, un penitenciar, un cimitir, un arsenal, etc., cât timp aceste edificii său locuri își păstrează destinația lor, pentru-că un zid nu poate să aparțină în același timp domeniului public și domeniului privat (3).

Tribunalul din Boulogne-sur-Seine decide deci foarte bine, în specie, că vecinul unui cimitir nu poate să dobîndească, conform art. 598 din Cod. civil, în totul său în parte, comunitatea zidului situat în acel cimitir. «Dispoziția art. 556 (598 C. civ. rom.), ăice art. 556 § 2 din Codul italian, nu se aplică edificiilor rezervate usului public» (4).

D. Alexandresco

(2) Baudry et Wahl. *op. cit.*, 24 urm. și nota în Sirey, 95. 1. 246. — *Contră*: Hauriou nota în Sirey, 92. 3 42 urm., după care concesiunea chiar perpetuă, n'ar conferi concesionarului de cât un drept personal. Veđi de același autor, *Droit administratif*, p. 671 (ed. a 4-a, 1901).

(3) Aubry et Rau, II, § 222, p. 611 (ed a 5-a) ; Laurent, VII, 5 9 ; Demolombe, XI, 356 și 698 ; Baudry et Chauveau, *Des biens*, 953 ; Dalloz, *Nouv. C. civ. annoté*, I, art. 661, No. 42 ; T. Huc IV, 335 ; Répert. Sirey, V^o *Mitoyenneté*, 107 ; Pardessus, *Servitudes* I, 43 ; Ducrocq, *Tr. des edifices publics*, No. 11. Cpr. Cas fr. D P. 1900. 1. 593 (cu nota lui P. de Loynes) și Sirey, 1900. 1. 221. Veđi și t. III al Comment. noastre, p. 77, 78.

(4) «*Questa disposizione non si applica agli edifizii destinati all'uso pubblico*».

BIBLIOGRAFIE

Anunțând, cu toată plăcerea, cititorilor noștri punerea sub presă a ediției a II-a a **Codicelui de ședință al Judecătorului de Pace** de d-l **Corneliu Botez**, publicăm mai jos circulara ce D-sa trimite colegilor săi :

«*Onorate coleg.* La 1 Februarie a. cor. punând sub presă a II-a ediție a lucrării mele «*Codicele de ședință al Judecătorului de Pace*», adnotat și comentat, în 2 volume, spre a nu scăpa din vedere nimic din ce ar trebui să intre în cadrul acestui Codice, vă rog să bine voiți ca, în *curgere de 15 zile*, să-mi comunicați în forma cea mai concisă posibil :

1) *Difficultățile și controversele* întâmpinate de Dv. în aplicarea L. J. Pace, cum și a *legilor speciale* care formează obiectul competenței Judelei de ocol, spre a le semna în noua edițiune.

2) *Lipsurile* semnalate în întâia ediție a lucrării mele «*Codicele de ședință al Judecătorului de Pace*» dacă posedați această lucrare.

3) *Îmbunătățirile* ce ați crede nimerit a se aduce aceleași lucrări.

Mulțumindu-vă, vă rog a primi o colegială strângere de mână, **Corneliu Botez**, judecător de ședință de la trib. Botoșani».

Prețul fie-cărui volum va fi de **5 lei** ; acei cari se vor abona de pe acum și vor trimite costul la «*Curierul Judiciar*» prin mandat postal, vor beneficia de o *reducere de doi lei*, la ambele volume, plătind numai **3 lei**, în loc de 10 lei.